

Robert Lis¹⁾

PROBLEM NADMIERNEGO ZAANGAŻOWANIA STUDENTÓW W AKTYWNOŚCI INTERNETOWEJ

Streszczenie. Badania wykazały, że najbardziej uzależniające od Internetu są często stosowane przez studentów komunikatory internetowe (0,26), przeglądanie stron rozrywkowych (0,25), a także przeglądanie stron edukacyjnych (0,22). Przeglądanie stron erotycznych najbardziej uzależnia studentów okłamujących swoich bliskich w celu ukrywania swego nadmiernego zainteresowania Internetem jako ucieczki od problemów, niepokoju, rozdrażnienia i nastroju depresyjnego. Internet ciągle jeszcze jest dla studentów ważnym źródłem przeżywanej na swój sposób satysfakcji czerpanej z uzyskiwanych korzyści przez coraz częstsze stosowanie większości różnych technologii internetowych.

ZAŁOŻENIA BADAWCZE

Korzystanie z Internetu przez studentów staje się coraz częściej przedmiotem różnych badań. W badaniach tych niejednokrotnie pojawia się problem uzależnienia od Internetu i jego poszczególnych technologii. Problemowi uzależnienia od Internetu poświęca się coraz więcej miejsca zarówno w analizach teoretycznych jak i w badaniach empirycznych.

Badania przeprowadzone przez D. Greenfielda na próbie 17251 użytkowników Internetu pokazały, że 8% z nich było zagrożonych uzależnieniem od Internetu a 6% było już uzależnionych [5]. J. Kadell w swoich badaniach zwrócił uwagę na pojawiający się problem uzależnienia od Internetu w środowisku studenckim [7].

Zjawisko uzależnienia od Internetu różnie jest opisywane i różnie też próbuje się je wyjaśniać. W przeprowadzonych badaniach podjęto próbę spojrzenia na to zjawisko przez częstotliwość stosowania różnych technologii internetowych. Jaką one odgrywają rolę w uzależnieniu od Internetu, jakie występują zależności pomiędzy częstotliwością stosowania różnych technologii internetowych a poziomem uzależnienia od Internetu studentów?

Nie wdając się w dyskusję nad kontrowersyjnym pojęciem: *uzależnienie od Internetu*, dla celów badawczych przyjęto za K. Young [12], iż poziom uzależnienia od Internetu danej osoby jest tym wyższy im częściej:

- czuje się zaabsorbowana Internetem do tego stopnia, że ciągle rozmyśla o odbytych sesjach internetowych i/lub nie może się doczekać kolejnych sesji;

¹⁾ Katedra Metod i Technik Nauczania, Politechnika Lubelska.

- odczuwa potrzebę zwiększenia ilości czasu spędzanego w Internecie, aby uzyskać większe zadowolenie (mieć więcej satysfakcji);
- podejmuje wielokrotnie nieudane próby kontrolowania, ograniczania lub zaprzestania korzystania z Internetu;
- odczuwa wewnętrzny niepokój, nastrój depresyjny albo rozdrażnienie wówczas kiedy próbuje ograniczać lub przerwać korzystanie z Internetu;
- zdarza się jej spędzać w Internecie więcej czasu niż pierwotnie planowała;
- ryzykuje utratę bliskiej osoby, ważnych relacji z innymi ludźmi, pracy, nauki albo kariery zawodowej w związku ze spędzaniem zbyt dużej ilości czasu w Internecie;
- zdarza się jej skłamać swoim bliskim, terapeutom albo komuś innemu w celu ukrycia swojego nadmiernego zainteresowania Internetem;
- używa Internetu w celu ucieczki od problemów, albo w celu uniknięcia nieprzyjemnych uczuć (np. poczucia bezradności, poczucia winy, niepokoju lub depresji).

Wymienione kryteria niejednokrotnie wykorzystywane są w badaniach jako częstokowe wskaźniki pomiaru poziomu uzależnienia od Internetu. Tak też potraktowane zostały w prezentowanych badaniach – do pomiaru jednej zmiennej: *uzależnienie od Internetu*.

Drugą zmienną stanowiła *częstotliwość stosowania różnych technologii internetowych*, takich jak: strony WWW; poczta e-mail; ściąganie plików, programów; grupy, fora dyskusyjne; komunikatory; gry sieciowe; słuchanie radia i oglądanie telewizji przez Internet; korzystanie z wyszukiwarek internetowych; robienie zakupów przez Internet i in.

Badania przeprowadzono w 2007 r. na próbie losowej studentów edukacji techniczno-informatycznej Politechniki Lubelskiej (jednolite studia magisterskie stacjonarne IV i V rok). Do analizy zakwalifikowano dane od 100 studentów. W próbie tej było 62% mężczyzn i 38% kobiet. 43% studentów legitymowało się średnią ocen za ostatni rok studiów w przedziale od 3,6 do 4,0, 29% w przedziale 4,1–4,5, 18% w przedziale 3,0–3,5 i 10% powyżej 4,5. 68% pochodziło z miasta i 32% – ze wsi.

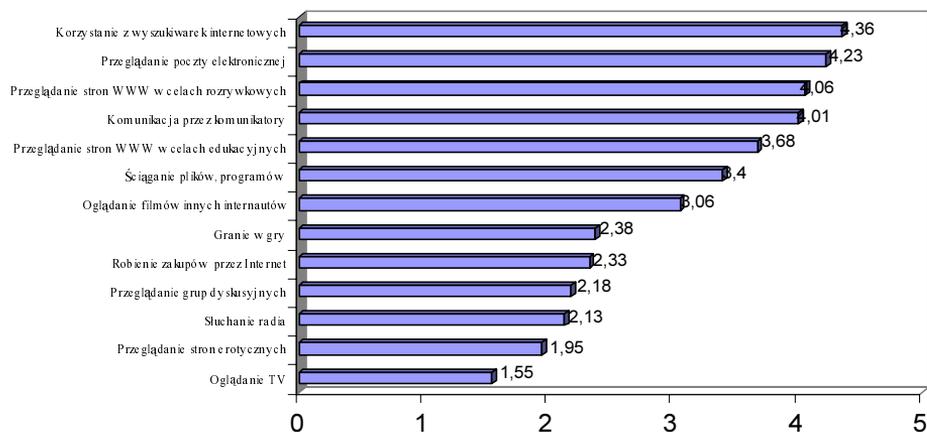
STOSOWANE TECHNOLOGIE INTERNETOWE

Częstotliwość stosowania różnych technologii internetowych przez studentów edukacji techniczno-informatycznej Politechniki Lubelskiej przedstawia tabela 1 i rysunek 1.

Z tabeli 1 i rysunku 1 wynika, że pierwsze miejsce w hierarchii częstotliwości stosowanych technologii internetowych przez studentów edukacji techniczno-informatycznej ze średnią częstotliwością 4,36 w skali od 1 do 5 zajmuje korzystanie z wyszukiwarek internetowych. Niewiele mniejszą popularnością wśród ankietowanych, tj. 4,23 cieszy się przeglądanie poczty elektronicznej. Również wysoką pozycję zajmuje przeglądanie stron WWW w celach rozrywkowych (4,06). Ponadto coraz popularniejsze wśród respondentów staje się korzystanie z komunikatorów internetowych, które zajmują czwarte miejsce w hierarchii częstotliwości stosowanych sposobów korzy-

Tabela 1. Częstotliwość stosowania różnych technologii internetowych przez studentów edukacji techniczno-informatycznej Politechniki Lubelskiej

Stosowane technologie internetowe	\bar{X}	Hierarchia
Przeglądanie stron WWW w celach edukacyjnych	3,68	5
Przeglądanie stron WWW w celach rozrywkowych	4,06	3
Przeglądanie poczty elektronicznej	4,23	2
Ściąganie plików, programów	3,4	6
Przeglądanie grup dyskusyjnych	2,18	10
Komunikacja przez komunikatory	4,01	4
Granie w gry	2,38	8
Słuchanie radia	2,13	11
Oglądanie TV	1,55	13
Korzystanie z wyszukiwarek internetowych	4,36	1
Robienie zakupów przez Internet	2,33	9
Oglądanie filmów innych internautów	3,06	7
Przeglądanie stron erotycznych	1,95	12

Rys. 1. Hierarchia częstotliwości stosowania różnych technologii internetowych (dane z tab. 1)

stania z Internetu z wynikiem 4,01. Dużą popularnością cieszy się również korzystanie ze stron WWW w celach edukacyjnych (3,68). Szóste miejsce w tej hierarchii zajmuje ściąganie plików i programów. Badani studenci dość często wykorzystują Internet do oglądania filmów innych internautów. Stosunkowo mniej ankieterowanych gra w gry korzystając z Sieci (2,38). Robienie zakupów przez Internet wśród studentów zyskało

sobie dziewięć miejsce w hierarchii z wynikiem 2,33, na kolejnym miejscu znalazło się przeglądanie grup dyskusyjnych. Badani studenci wykorzystują Internet również do słuchania radia. Ten sposób korzystania z Internetu znajduje się na 11 miejscu z wynikiem 2,13. Stosunkowo rzadko badani studenci przeglądają strony erotyczne (1,95). Ostatnie miejsce zajęło oglądanie telewizji przez Internet z wynikiem 1,55.

Wyniki tych badań w znacznym stopniu korespondują z ogólnopolskimi badaniami opublikowanymi przez CBOS w kwietnia 2007 r. [8] i GUS-u z roku 2007 [4].

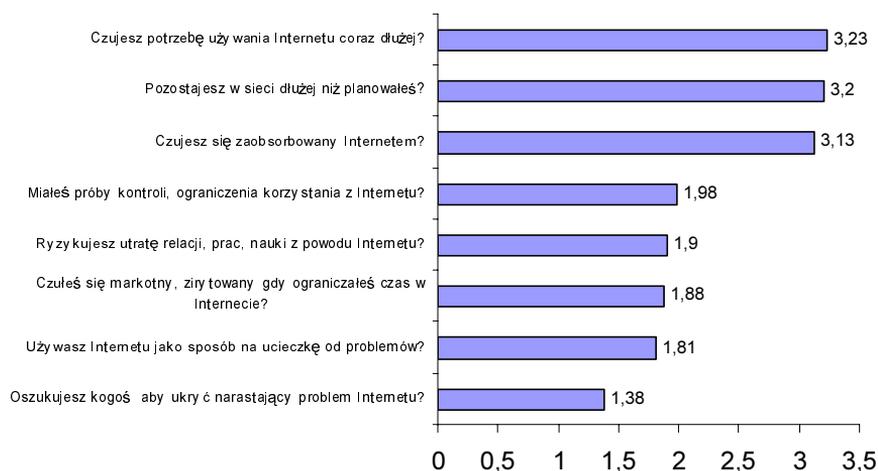
POZIOM UZALEŻNIENIA OD INTERNETU BADANYCH STUDENTÓW

Poziom uzależnienia zbadano przy pomocy przedstawionych wcześniej wskaźników – pytań diagnozujących. Badani odpowiadali na pytania mając do dyspozycji pięciostopniową skalę: od 1 – wcale, bardzo rzadko aż po 5 – bardzo często, zawsze. Wyniki obrazuje tabela 2 i rysunek 2.

Z tabela 2 i rysunek 2 wynika, iż najwyższe miejsce w hierarchii wskaźników uzależnienia zajmuje *potrzeba wydłużania czasu spędzanego w Internecie dla uzyskania większego zadowolenia, więcej satysfakcji* (średnia częstotliwość – 3,23 w skali od 1 do 5). Na zbliżonym poziomie w tej hierarchii z wynikiem 3,2 znajduje się *wydłużanie czasu spędzanego w Sieci na dłużej niż się planowało*. Kolejnym wskaźnikiem uzależnienia, często występującym u studentów jest *zaabsorbowanie się Internetem do tego stopnia, że ciągle się rozmyśla o odbytych sesjach internetowych i/lub nie może się doczekać kolejnych sesji*, z częstotliwością występowania wynoszącą 3,13. Z dużo mniejszą częstotliwością (1,98) wystąpiło *podejmowanie wielokrotnie nieudanych prób kontrolowania, ograniczania lub zaprzestania korzystania z Internetu*. Z częstotliwością 1,9 wystąpiło *ryzykowanie utraty bliskiej osoby, ważnych relacji z innymi ludźmi, zaniebdywanie pracy, nauki albo kariery z powodu spędzania w Internecie zbyt dużo czasu*. Z częstotliwością 1,88 wystąpiło *odczuwanie wewnętrznego niepokoju, nastroju depresyjnego albo rozdrażnienia wówczas kiedy próbowało się ograniczyć lub przery-*

Tabela 2. Wskaźniki uzależnienia od Internetu i ich częstotliwość występowania

Wskaźniki uzależnienia	\bar{X}	Hierarchia
Nadmierne zaabsorbowanie Internetem	3,13	3
Potrzeba dłuższego używania Internetu dla osiągnięcia satysfakcji	3,23	1
Nieudane próby kontroli, ograniczenia korzystania z Internetu	1,98	4
Poirtowanie przy ograniczeniach czasu przebywania w Sieci	1,88	6
Pozostawanie w Sieci dłużej niż się planowało	3,2	2
Ryzykowanie utraty ważnych relacji z bliskimi osobami, pracy, nauki z powodu Internetu	1,9	5
Oszukiwanie bliskich aby ukryć nadmierne zainteresowanie Internetem	1,38	8
Używanie Internetu jako sposobu na ucieczkę od problemów?	1,81	7

Rys. 2. Hierarchia wskaźników uzależnienia od Internetu (dane z tab. 2)

wać korzystanie z Internetu. Siódme miejsce w hierarchii (1,81) zajmuje używanie przez badanych studentów Internetu jako ucieczkę od problemów albo w celu uniknięcia nieprzyjemnych uczuć (np. poczucia bezradności, poczucia winy, niepokoju lub depresji). Najmniejsza częstotliwość (1,38) wystąpiła przy oszukiwaniu swoich bliskich w celu ukrycie swojego nadmiernego zainteresowania Internetem.

Na podstawie wskaźników uzależnienia określono jego poziom u studentów edukacji techniczno-informatycznej. Wyznaczony on został na podstawie sumy punktów uzyskanych przez poszczególnych studentów przy odpowiedziach na wszystkie pytania diagnozujące. Przyjęto, iż niski poziom uzależnienia kształtował się w granicach od 0 do 24 punktów, średni od 25 do 31 a wysoki od 32 do 40 punktów. Wyniki te ilustruje tabela 3.

Z danych przedstawionych w tabeli 3 wynika, że poziom uzależnienia wśród badanych studentów jest niski. Analiza uzyskanych wyników pokazuje, że zaledwie 4% badanych jest uzależnionych od Internetu. Średni poziom uzależnienia od niego można zauważyć u 23% badanych, natomiast niski u 73% ogółu badanych..

Niewielki procent studentów wykazuje uzależnienie od Internetu. Być może powodem takiego stanu rzeczy jest wysoka świadomość studentów na temat zagrożeń związanych z uzależnieniem. Rezultaty powyższych badań są podobne do wyników uzyskanych na innych polskich uczelniach. Przykładem mogą być badania na studentach

Tabela 3. Poziom uzależnienia od Internetu badanych studentów w punktach

Poziom uzależnienia od Internetu	Wartość %
Wysoki (od 32 do 40)	4
Średni (od 25 do 31)	23
Niski (od 0 do 24)	73

Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie przeprowadzane pod kierunkiem L. Habera. Poziom uzależnienia od Internetu studentów tej uczelni kształtował się w granicach czterech procent [6].

Przedstawione wyniki potwierdzają hipotezę o niskim poziomie uzależnienia wśród badanych studentów edukacji techniczno-informatycznej. Poziom ten faktycznie jest zróżnicowany przez poszczególne wskaźniki.

ZALEŻNOŚCI POMIĘDZY CZĘSTOTLIWOŚCIĄ STOSOWANYCH TECHNOLOGII INTERNETOWYCH A UZALEŻNIENIEM OD INTERNETU

Obliczone współczynniki korelacji pomiędzy badanymi zmiennymi wskazują na istnienie pewnych zależności statystycznie istotnych na poziomie $p < 0,05$. W tabeli 4 występują one w zaciemnionych polach.

Współczynniki korelacji (tab. 4) pomiędzy częstotliwością stosowanych technologii internetowych przez studentów a wskaźnikami ich uzależnienia od Internetu wskazują na szereg zależności

Tabela 4. Współczynniki korelacji pomiędzy badanymi zmiennymi

Zmienne badane	A	B	C	D	E	F	G	H	Indeks zbiorczy
Przeglądanie stron WWW w celach edukacyjnych	0,32	0,26	0,13	0,14	0,16	0,07	0,13	-0,05	0,22
Przeglądanie stron WWW w celach rozrywkowych	0,04	0,32	0,21	0,08	0,33	0,00	0,18	0,24	0,25
Przeglądanie poczty elektronicznej	0,05	0,04	0,11	0,03	0,09	-0,18	-0,04	0,03	0,03
Ściąganie plików, programów	-0,11	0,25	-0,01	0,01	0,21	0,22	-0,16	0,12	0,10
Przeglądanie grup dyskusyjnych	0,14	0,25	0,09	0,00	0,16	-0,04	0,09	-0,05	0,12
Komunikacja przez komunikatory	0,19	0,19	0,26	0,17	0,16	-0,04	0,09	-0,05	0,26
Granie w gry	0,04	0,21	0,12	0,11	0,10	0,20	0,06	0,16	0,17
Słuchanie radia	0,19	0,25	-0,06	0,02	0,09	0,11	0,07	0,03	0,13
Oglądanie TV	0,05	0,20	-0,06	-0,04	-0,01	-0,08	0,10	0,04	0,04
Korzystanie z wyszukiwarek internetowych	0,07	0,16	-0,11	-0,09	0,06	0,04	-0,15	-0,02	0,01
Robienie zakupów przez Internet	0,10	-0,14	-0,20	0,03	-0,01	0,24	-0,06	0,02	0,00
Oglądanie filmów innych internautów	0,08	0,28	0,04	0,09	0,14	0,06	-0,07	0,21	0,15
Przeglądanie stron erotycznych	-0,06	0,13	0,10	0,20	0,12	0,12	0,30	0,28	0,19

Legenda: A. Czujesz się zaabsorbowany Internetem; B. Czujesz potrzebę używania Internetu coraz dłużej; C. Miałeś próby kontroli, ograniczenia korzystania z Internetu; D. Czuleś się markotny, zirytowany gdy ograniczałeś czas w Internecie; E. Pozostajesz w Sieci dłużej niż planowałeś; F. Ryzykujesz utratę relacji, prac, nauki z powodu Internetu; G. Oszukujesz kogoś aby ukryć narastający problem Internetu; H. Używasz Internetu jako sposób na ucieczkę od problemów.

Przeglądanie stron WWW w celach edukacyjnych wysoko koreluje z nadmiernym zaabsorbowaniem Internetem (0,32) oraz potrzebą coraz dłuższego używania go (0,26). Oznacza to, że studenci poszukując informacji naukowych nie tylko się w to bardzo angażują, ale także odczuwają chęć dłuższego pozostawania w Sieci, co świadczyć może o dużej ilości mało wiarygodnych danych i problemie odnalezienia rzetelnych. Istotny poziom korelacji uzyskany w indeksie zbiorczym (0,22) świadczy o tym, że jest to jeden z uzależniających sposobów korzystania z Internetu u badanych studentów. Okazuje się, że i przeglądanie stron WWW w celach edukacyjnych może być uzależniające tym bardziej, że jak pokazują wyniki badań J. Czapińskiego i T. Panka, 76% internautów korzysta z Internetu aby poszukiwać informacji potrzebnych do nauki [3]. Badania D. Batorskiego pokazują, że 69,3% ankietowanych wykorzystuje Internet do przeglądania stron WWW, z czego 58,8% zbiera w ten sposób materiały służące do nauki [1].

Przeglądanie stron WWW w celach rozrywkowych wysoko koreluje z takimi wskaźnikami jak: potrzeba dłuższego używania Internetu (0,32), dłuższe niż planowane pobyty w nim (0,33) oraz podejmowanie nieudanych prób kontroli i ograniczenia pobytów w Sieci (0,21) i używaniem go jako sposób na ucieczkę od problemów (0,24). Oznacza to, że badani studenci tracą poczucie czasu oraz nie kontrolują pobytów w Sieci. Rozrywka oferowana przez Internet jest również ucieczką od kłopotów dla wielu respondentów. Świadczy o tym również fakt, że jest to jeden z trzech najbardziej uzależniających sposobów korzystania z Sieci (0,25) wśród studentów.

Przeglądanie poczty elektronicznej nie koreluje z żadnym ze wskaźników uzależnienia oraz nie ma wpływu na jego poziom. Poczta elektroniczna w chwili obecnej powoli przestaje być najpopularniejszą formą komunikacji internetowej na rzecz komunikatorów (np. Gadu-Gadu, Skype), które pozwalają na szybką wymianę informacji pomiędzy użytkownikami. O spadku jej popularności świadczy również fakt, iż 93,1% badanych studentów edukacji techniczno-informatycznej wskazuje miejsce zamieszkania jako miejsce najczęstszego korzystania z Internetu. Ponadto komunikatory nie wymagają wchodzenia na portale internetowe a wyłącznie komputera podłączonego do Sieci.

Ściąganie plików oraz programów wysoko koreluje z takimi wskaźnikami uzależnienia jak: potrzeba dłuższego korzystania z Internetu (0,25), pozostawanie w nim dłużej niż wyznaczony czas (0,21) oraz ryzykowanie utraty relacji z osobami bliskimi, nauki, pracy z jego powodu (0,22). Zainteresowanie studentów ściąganiem plików raczej nie słabnie. Badania pokazują, że popularność ściągania plików oraz programów z roku na rok rośnie. W 2005 roku 8% badanych przez Główny Urząd Statystyczny wykorzystywało do tego celu Internet a w roku 2006 i 2007 – już 12% [11]. Ściąganie plików i programów zajmuje szóste miejsce w hierarchii częstotliwości stosowanych sposobów korzystania z Internetu wśród studentów edukacji techniczno-informatycznej.

Przeglądanie grup dyskusyjnych wysoko koreluje tylko z jednym ze wskaźników: odczuwaniem potrzeby coraz dłuższego korzystania z Sieci (0,25). Badani studenci uczestnicząc w tych grupach są zaangażowani w takim stopniu, który wymaga wydłu-

zania czasu pobytów w Internecie. Wyniki badań Głównego Urzędu Statystycznego wskazują na szybki wzrost popularności czatów i forów dyskusyjnych (w 2005 r. 15% respondentów deklarowało uczestniczenie w nich, z kolei w 2006 r. 18% a w 2007 r. już 26%) [11].

Komunikacja przez komunikatory internetowe koreluje najwyżej z indeksem zbiorczym uzależnienia (0,26). Taki sam współczynnik korelacji tego sposobu użytkowania Internetu dotyczy także nieudanych prób kontroli i ograniczenia czasu przebywania w Internecie (0,26). Można by to interpretować, iż zarysowuje się tu pewien rodzaj uzależnienia od Internetu zwany socjomanią internetową, gdzie nasila się zastępowanie realnych i bezpośrednich kontaktów społecznych komunikacją wirtualną. Potwierdzeniem tego może być też fakt, że jest to w tej chwili najczęstsza i najpopularniejsza metoda komunikacji przez Internet. Komunikatory internetowe pojawiły się niedawno, niemniej jednak bardzo szybko zyskały na popularności. W badaniach Pentoru z 2002 r. [9] nie występowały one w ogóle jako sposób korzystania z Internetu, natomiast w 2005 r. w badaniach na studentach Szkoły Głównej Handlowej korzystanie z nich deklarowało już 87% respondentów [2]. Znaczna większość posiadaczy Internetu korzysta z tej formy porozumiewania się a wśród badanych studentów edukacji techniczno-informatycznej cel ten zajmuje czwarte miejsce w hierarchii ze średnią częstotliwością występowania 4,01 w skali pięciostopniowej.

Granie w gry przez Internet koreluje z dwoma wskaźnikami: nieudane próby kontroli i ograniczenia czasu przebywania w Internecie (0,21) oraz ryzykowanie utraty ważnych relacji z innymi kosztem Internetu (0,20). Oznacza to, że im więcej czasu respondenci poświęcają grom internetowym, tym częściej są narażeni na zaniedbania bezpośrednich kontaktów z innymi oraz na niekontrolowane korzystanie z Internetu. Granie w gry przez Internet znajduje się dopiero na ósmym miejscu w hierarchii częstotliwości stosowanych sposobów korzystania z niego wśród badanych studentów.

Słuchanie radia internetowego przez badanych studentów koreluje jedynie z potrzebą używania Internetu coraz dłużej jako źródła satysfakcji (0,25). Respondenci korzystając z tego radia odczuwają potrzebę wydłużania sesji w Sieci. W hierarchii częstotliwości stosowanych sposobów korzystania z Internetu zajmuje jedenaste miejsce ze średnią częstotliwością występowania 2,13 w skali pięciostopniowej.

Również oglądanie telewizji internetowej przez badanych studentów, podobnie jak słuchanie radia, koreluje z potrzebą używania Internetu przez coraz dłuższe okresy czasu aby uzyskać większe zadowolenie i satysfakcję (0,20).

Korzystanie z wyszukiwarek internetowych nie koreluje z żadnym ze wskaźników uzależnienia od Internetu. Są one traktowane zapewne instrumentalnie jako swego rodzaju metasposób przy wykonywaniu wielu różnych czynności internetowych, a więc są jakby przezroczyste, przez które użytkownicy Internetu różnymi sposobami łatwiej mogą zaspokajać swoje potrzeby.

Dokonywanie zakupów przez Internet koreluje z dwoma wskaźnikami uzależnienia: nieudanymi próbami kontroli i ograniczenia czasu spędzanego w Sieci (-0,20) oraz z ryzykiem utraty ważnych relacji (0,24). Ujemny współczynnik korelacji oznacza

w tym przypadku, że ci studenci, którzy częściej robią zakupy przez Internet to rzadziej u nich występują nieudane próby kontroli i ograniczania korzystania z Internetu. Można powiedzieć, że bardziej panują nad racjonalnym użytkowaniem Internetu. Ale drugi współczynnik korelacji jest tu dodatni i może oznaczać w zestawieniu z poprzednim współczynnikiem ujemnym, że to racjonalne użytkowanie Internetu może się jednak odbywać kosztem zaniedbywania ważnych relacji z innymi osobami. Dodać tu trzeba, iż według sondażu GfK OnlineBus przeprowadzonego dla portalu eGospodarka kupowanie w Internecie nie jest jeszcze zbyt popularne. Co prawda 23% respondentów deklaruje, że korzysta z portalu aukcyjnego Allegro (1% z eBay), ale to korzystanie nie przekłada się na kupowanie i jest raczej przeglądaniem ofert lub weryfikowaniem cen. Jedynie 4% internautów stwierdziło, że kupuje coś w Sieci raz w miesiącu lub częściej. Kolejne 6% kupuje tam raz na 2–3 miesiące, sporadycznie zagląda do Sieci w celu kupienia czegoś 18% [10]. Zakupy w Internecie nie są również popularne wśród badanych studentów (dziewiąte miejsce w hierarchii (2,33)).

Oglądanie filmów innych internautów koreluje z dwoma wskaźnikami uzależnienia: nieudanymi próbami kontroli i ograniczenia czasu spędzanego w Sieci (0,28) oraz z traktowaniem Internetu jako ucieczkę od problemów (0,21). Badani studenci nie tylko uciekają od problemów życiowych w świat wirtualny, ale również nie udaje im się panować nad racjonalnym użytkowaniem Internetu. W chwili obecnej serwisy społecznościowe umożliwiające publikowanie oraz przeglądanie filmów innych internautów zaczynają zyskiwać na popularności.

Przeglądanie stron erotycznych przez badanych studentów koreluje z trzema wskaźnikami: odczuwaniem zrytowania przy ograniczaniu czasu spędzanego w Sieci (0,20), oszukiwaniem innych, aby ukryć narastający problem nadmiernego zainteresowania Internetem (0,30) oraz z traktowaniem go jako sposób na ucieczkę od problemów (0,28). Oznacza to, że respondenci uciekają w ten sposób od problemów ukrywając to przed innymi oraz odczuwają dyskomfort psychiczny przy próbach ograniczania czasu spędzanego w Internecie przy przeglądaniu stron erotycznych. Występujące tu współczynniki korelacji mogą wynikać z faktu, iż to właśnie przeglądanie stron erotycznych jest jednym z najbardziej uzależniających czynników dla niektórych użytkowników Internetu.

Przedstawione wyniki potwierdzają hipotezę istnienia pewnych zależności pomiędzy uzależnieniem od Internetu a częstotliwością stosowania niektórych technologii internetowych.

WNIOSKI

Z przeprowadzonych badań wynikają następujące wnioski:

1. Do najbardziej uzależniających technologii internetowych stosowanych przez badanych studentów należy komunikacja przez komunikatory internetowe. Może to świadczyć o rozwijaniu się tak zwanej socjomanii internetowej (0,26). Również do spo-

sobów uzależniających można zaliczyć przeglądanie stron rozrywkowych (0,25), a także przeglądanie stron edukacyjnych (0,22). Prawdopodobnie badani studenci coraz więcej, być może za dużo wagi, przywiązują do możliwości Internetu w zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych i rozrywkowych. Przy przeglądaniu stron edukacyjnych czują się mocno zaabsorbowani i odczuwają potrzebę przedłużania sesji internetowych dla zwiększenia swego zadowolenia i satysfakcji. Przeglądanie stron rozrywkowych wiąże się z kolei z przebywaniem w sieci dłużej niż się planowało (0,33), z odczuwaniem potrzeby wydłużenia czasu przebywania w Sieci dla większego zadowolenia (0,32) i ucieczki od problemów (0,24) a także z niemożnością kontrolowania racjonalnego użytkownika Internetu (0,21).

2. Przeglądanie stron erotycznych wiąże się z oszukiwaniem swoich bliskich w celu ukrywania własnego nadmiernego zainteresowania Internetem (0,30), z ucieczką od problemów, unikaniem nieprzyjemnych uczuć (np. poczucia bezradności, poczucia winy, niepokoju lub depresji) (0,28), z rozdrażnieniem, niepokojem i nastrojem depresyjnym wówczas kiedy trzeba było przerywać lub ograniczać korzystanie z Internetu (0,20).
3. Częstkowy wskaźnik uzależnienia od Internetu wiążący się z większością stosowanych technologii internetowych dotyczy zwiększania ilości czasu spędzanego w Sieci aby uzyskiwać większe zadowolenie, mieć więcej satysfakcji. Okazuje się, że Internet jest jeszcze ciągle ważnym źródłem zadowolenia i satysfakcji wynikających z uzyskiwania różnych korzyści zaspokajających różnorodne potrzeby i być może w dalszym ciągu doskonale uzupełnia a może nawet wypiera wiele bardzo wartościowych źródeł radości życia i zadowolenia.

PIŚMIENNICTWO

1. Batorski D. Polacy i nowe technologie. Diagnoza społeczna 2005–2007 [online], http://conference2007.mwi.pl/fileadmin/files/mwi/11_KMWI/prezentac/czwarte/010_Dominik_Batorski.pdf, [09.09.2007].
2. Dąbrowska A., Janoś-Kresło M., Wójcik J. Stan wiedzy studentów SGH w zakresie możliwości wykorzystania Internetu, http://www.e-mentor.edu.pl/artukul_v2.php, [15.05.2007].
3. Czapiński J., Panek T. Diagnoza społeczna 2005. Warunki i jakość życia Polaków [online], <http://www.witrynawiejska.org.pl/strona.php?p=1109>, [06.08.2007].
4. Główny Urząd Statystyczny. Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w gospodarstwach domowych i przez osoby prywatne w 2007, http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUB_POZ_Wyk_techn_inf_tel_w_gosp_dom_i_os_pryw_2007.pdf, [09.09.2007].
5. Greenfield D. The Net Effel. Internet addiction and copulsive Internet use. The Center for Internet Studium, 1999: 25–55.
6. Haber L. (red.): Psychologiczne aspekty korzystania z Internetu. Tekst-Graf, Kraków 2003.
7. Kansdell J.: Intnet Addictionon Campus. The Vulnerability of College Students. Cyber Psychology & Behavior, No 1, 1998: 3–30.

8. MillwardBrown SMG/KRC. Raport z badań, http://dc1.sabela.pl/raport_IAB_2006.pdf, [28.05.2007].
9. Neska R. Profil polskich internautów, <http://pentor.pl/16639.xml>, [29.05.2006].
10. Szkodzin B. Badanie Internetu w Polsce II 2006 [online], <http://www.egospodarka.pl/13615,Badanie-Internetu-w-Polsce-II-2006,1,39,1.html>, [17.06.2007].
11. Wykorzystanie technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w gospodarstwach domowych i przez osoby prywatne w 2007 [online], Główny Urząd Statystyczny, http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/PUB_POZ_Wyk_tehn_inf_tel_w_gosp_dom_i_os_pryw_2007.pdf[09.09.2007].
12. Young K. Internet addiction. The emergence of a new clinical disorder. *Cyber Psychology and Behavior*, New York 1998; także: Young K. Pathological Internet use: A case that breaks the stereotype. *Psychological Reports*, 1996.

THE PROBLEM OF THE EXCESS STUDENTS ACTIVITIES SITE

Summary

Studies have show that the most addictive of the Internet are often used by students of messengers (0.26), browsing Internet entertainment site (0.25), as well as browsing the educational site (0.22). Browsing makes the most erotic of students hiding from her close excessive interest in Internet as an escape from problems, anxiety, irritability and depressive mood. Internet is still an important source for students lived in their own way of satisfaction drawn from the benefits derived by the increasingly frequent application of the majority of various web technologies.